

AMNESTY INTERNATIONAL

ข้อเรียกร้องแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลต่อรัฐบาลไทย¹

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ติดตามสถานการณ์สิทธิมนุษยชนตลอดปี 2563 พบความก้าวหน้าในความพยายามพัฒนาด้านสิทธิมนุษยชนของรัฐบาลไทย ขณะเดียวกันยังมีอีกหลายประเด็นที่รัฐบาลไทยต้องทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับให้เป็นไปตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ทางองค์กรมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

การขัดแย้งกันด้วยอาวุธในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย

- ดำเนินการสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ลำเอียงต่อการสังหารนอกกระบวนการกฎหมายในทุกกรณี โดยเฉพาะในส่วนที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงมีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งให้นำตัวผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับการไต่สวนตามกระบวนการยุติธรรมที่ได้มาตรฐานสากล และไม่มีการใช้โทษประหารชีวิต
- รับรองว่าผู้ที่ถูกควบคุมตัวตามสถานที่ต่างๆ และค่ายทหารสามารถเข้าถึงทนายความ ญาติพี่น้อง และได้รับการรักษาพยาบาลอย่างเหมาะสม ตลอดจนอนุญาตให้หน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชนที่เป็นอิสระเข้าเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวทุกแห่งได้

อำนาจและพระราชกำหนดในสถานการณ์ฉุกเฉิน

- ยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคสช.ที่ 3/2558; 13/2559 และ 23/2560
- แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในสถานการณ์ฉุกเฉินและกฎอัยการศึก ให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับพันธกรณีตามสนธิสัญญาว่าด้วยการควบคุมตัว ขอให้พิจารณาความเห็นทั่วไปที่ 35 ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิที่จะมีอิสระภาพ
- ประกันว่ามาตรการกึ่งปวงที่นำมาใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน และการเสี่ยงพันธกรณีด้านสิทธิ มีเนื้อหาสอดคล้องกับข้อกำหนดในแง่การแจ้งข้อมูล ความถูกต้องตามกฎหมาย ความจำเป็นและความได้สัดส่วน และกำหนดให้มีกลไกตรวจสอบที่เป็นอิสระ เพื่อติดตามและรายงานข้อมูลของมาตรการที่นำมาใช้
- แก้ไขพระราชบัญญัติกม. และประกันให้อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของหน่วยงาน สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดในหลักการปารีส

การทรมาน การปฏิบัติที่โหดร้ายและการบังคับบุคคลให้สูญหาย

- ประกาศใช้กฎหมายเพื่อเอาผิดทางอาญากับการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย และการบังคับบุคคลให้สูญหาย โดยสะท้อนถึงเนื้อหาตามพันธกรณีของสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้อง และให้ดำเนินการเพื่อให้สัตยาบันรับรองพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน

¹ รวบรวมจากรายงาน แดงการณื ในแจ้งข่าว ภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) และปฏิบัติการด่วน ของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

- ให้สอบสวนโดยพลัน อย่างรอบด้าน อย่างเป็นอิสระ และอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีข้อกล่าวหาการละเมิด และการปฏิบัติมิชอบด้านสิทธิมนุษยชนทุกครั้ง และให้นำตัวผู้ต้องสงสัยเข้าสู่การพิจารณาของศาลพลเรือน ที่มีกระบวนการสอดคล้องกับมาตรฐานความเป็นธรรมระหว่างประเทศ
- ประกันว่าบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิ ได้รับแจ้งถึงความคืบหน้าและผลการสอบสวน และได้รับการเยียวยาและการชดเชยอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งค่าชดเชยที่เพียงพอ การชดใช้ ความพึงพอใจ และหลักประกันว่าจะไม่เกิดการละเมิดซ้ำ รวมทั้งการประกาศความจริงต่อสาธารณะ เกี่ยวกับชะตากรรมและที่อยู่ของเหยื่อการบังคับบุคคลให้สูญหาย
- ขจัดอุปสรรคเชิงขั้นตอนปฏิบัติ ที่ขัดขวางไม่ให้ผู้เสียหายจากการละเมิดและการปฏิบัติมิชอบด้านสิทธิมนุษยชน เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและได้รับการเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร
- กำหนดข้อห้ามตามกฎหมายที่สอดคล้องกับหลักการไม่ส่งกลับ เพื่อประกันไม่ให้เกิดการใช้กำลังส่งตัวบุคคล หรือส่งกลับไปยังประเทศ หรือดินแดนที่มีความเสี่ยงอย่างแท้จริงว่าจะได้รับอันตรายที่ไม่อาจแก้ไขกลับคืนได้
- ดำเนินการตามขั้นตอนโดยทันทีเพื่อให้สัตยาบันรับรองพิธีสารเลือกรับฉบับที่ 1 ของกติกา ICCPR

การปราบปรามผู้เห็นต่างจากรัฐ

- ให้อัยการเล็กดำเนินการดำเนินคดีอาญาที่ปกป้องโดยทันทีและอย่างไม่มีเงื่อนไข โดยเฉพาะต่อบุคคลที่เพียงใช้สิทธิมนุษยชนของตนโดยสงบ รวมทั้งสิทธิในเสรีภาพการแสดงออกและการชุมนุม
- กำหนดแนวปฏิบัติให้หน่วยงานรัฐทุกแห่งตระหนักถึงหน้าที่ในการคุ้มครอง และปฏิบัติให้เป็นผลซึ่งสิทธิในเสรีภาพการแสดงออก การชุมนุมโดยสงบ และการสมาคม โดยให้ความสำคัญอย่างเต็มที่กับความเห็นทั่วไปที่ 30 ว่าด้วยเสรีภาพด้านการแสดงออกและความเห็น และความเห็นทั่วไปที่ 37 ว่าด้วยเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ รวมทั้งประกันไม่ให้เกิดการควบคุมตัวบุคคลที่ใช้สิทธิมนุษยชนของตนโดยสงบ
- แก้ไขเพิ่มเติมแนวปฏิบัติในการควบคุมการชุมนุม ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และประกาศเพื่อให้สาธารณชนเข้าถึงข้อมูลนี้ได้
- ประกันว่า ข้อกำหนดตามกฎหมายเพื่อจำกัดการแสดงออกโดยสงบ การชุมนุม และความเป็นส่วนตัว มีเนื้อหาสอดคล้องกับข้อกำหนดว่าด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย ความจำเป็น และความได้สัดส่วน และกำหนดให้กฎหมายในประเทศมีเนื้อหาสอดคล้องกับพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ กฎหมายว่าด้วยการละเมิดอำนาจศาล และมาตรา 112, 116, 238 และ 326 ของประมวลกฎหมายอาญา

โทษประหารชีวิต

- จัดทำข้อตกลงชั่วคราวเพื่อพักใช้การประหารชีวิต ให้สัตยาบันรับรองพิธีสารเลือกรับฉบับที่ 2 ของกติกา ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และออกกฎหมายเพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิต
- ประกันให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากลอย่างเข้มแข็งมากที่สุดเกี่ยวกับการพิจารณาที่เป็นธรรม ในการไต่สวนคดีที่มีโทษประหารชีวิต

นักปกป้องสิทธิมนุษยชน

- จัดทำและออกกฎหมายเพื่อป้องกันการฟ้องคดีปิดปาก

ผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัย

- ให้ผู้ลี้ภัยมีสถานะตามกฎหมาย รวมถึงการกำหนดนิยามของผู้ลี้ภัยในกลไกคุ้มครอง อย่างสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ และอนุญาตให้มีกระบวนการประเมินผลเป็นรายบุคคล และให้มีสิทธิการอุทธรณ์คำสั่ง
- บังคับใช้ข้อห้ามการส่งกลับทั้งในทางกฎหมายและในทางปฏิบัติ ประกันว่าบุคคลที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองระหว่างประเทศ จะไม่ถูกส่งกลับไปยังประเทศที่เสี่ยงจะได้รับอันตรายที่ไม่อาจแก้ไขกลับคืนได้ และไม่ส่งบุคคลไปยังดินแดนอื่นโดยไม่ได้มีการประเมินความเสี่ยงของการถูกส่งกลับนั้น
- กำหนดขั้นตอนการให้เรือเข้าฝั่งอย่างเป็นทางการ เพื่อประกันว่าบุคคลที่มาถึงทางทะเลจะได้รับการคุ้มครองจากการประหารชีวิต
- แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง เพื่อป้องกันการกักตัวโดยไม่มีเวลากำหนดของผู้ลี้ภัยและผู้เข้าเมืองที่ไม่มีเอกสาร และให้ใช้ทางเลือกอื่นนอกจากการกักตัว